చిన్నారిలోకం

కథ

"లిల్లీ"

కమ్మెట్టి వెంకటేశ్వరరావు

సాయంత్రం నాలుగన్నరైంది. గణ గణ మని బడిగంట కొట్టారు. పంజరంలోంచి బయట పడ్డ చిలుకల్లా పిల్లలతా పరుగెత్తున్నారు.

ప్లాట్‌ఫారం క్లాసు రూము లోనుంచి చెన్నులుకూడ లోటి పిల్లల్లాగానే గెంతుకుంటూ ఇంటికి బయలు దేరాడు.

చెన్నుల్ని ఆ ప్రక్కనే మూడు మైళ్ళదూరంలోవున్న ఒకకుగ్రామం. రోజూ పొద్దున్నే వచ్చి సాయంకాల మవగానే ఇంటికి పోతుంటాడు. మధ్యాహ్నం ఇంటికి పోయి వచ్చే టంత టైం వుండనందువల్ల పొద్దున్నే వచ్చేటప్పుడే మధ్యాహ్నం అన్నం కూడ తెచ్చుకుంటుండేవాడు. వాళ్ళ వూరికి పోవడానికి మంచి రోడు లేక పోయినా, ఒక మోస్తరైన కాలిబాట వుంది. అదికూడా పొలాలగట్ల మీదే వుంది.

తువ్వటి పొలాలమధ్య పోతున్నప్పుడు ఉల్లాసంగా కూలిజనం పాడే పల్లెపాటలూ, కంకులపై వ్రాలి గింజలు తినేపక్షుల్ని భయపెట్టడానికి మ్రోగించే డబ్బాలశబ్దాలూ, వింటుంటే మానుమైళ్ళు సునాయాసంగా గడచిపోతుండేవి, చెన్నులుకు.

చెన్నులు మామూలుగా ఈ రోజు కూడా పుస్తకాలు తీసుకొని బయలు దేరాడు. రోజుటిమాదిరే పచ్చటి పొలాల మధ్యలోంచి పోతున్నాడు. సాయంత్రం అవడంవల్ల చల్లటిగాలి విస్తోంది. చెన్నులు హృదయంలోఆనందం చిందులుత్రొక్కింది. కనుచూపు మేరలో ఎక్కడో కూలిజనం పనిచేస్తున్నారు. వారి పల్లెపాటలు అస్పష్టంగా వినిపిస్తున్నై. "ఎవరు వింటారులే!" అన్న ఉద్దేశ్యంతో చెన్నులు పెద్దగా పాడుకుంటూ పోతున్నాడు.

ఎక్కణ్ణుంచో ఒక చిన్న కుక్కపిల్ల పైరులోంచి దూసుకుంటూ వచ్చి చెన్నులు వెనకాలే నడుస్తోంది. కొంత దూరం పోయిన తరువాత చెన్నులు పాట ఆపాడు. ఆ నిశ్శబ్దంలో అతనికి మెల్లగా చప్పుడు చేసుకుంటూ వెనక వస్తున్న కుక్కపిల్లను చూశాడు.

అది ఎక్కణ్ణుంచి వచ్చిందో, ఎంతసేపటినుంచి తనను వెంబడిస్తుందో చెన్నులుకు స్ఫురించలేదు.

వెనక్కి తిరిగి తనవైపు చూస్తున్న చెన్నులువైపు, తోకాడిస్తూ అమాయకంగా చూచింది ఆ కుక్కపిల్ల.

దాన్ని చూస్తుంటే చెన్నులుకు ఒక విధమైన ప్రేమ కలిగింది. "ఎవరిదో! మన కెందుకులే!" అన్న ఉద్దేశంతో నడచిపోతున్నాడు. వెనకాలే అదికూడా నడుస్తోంది.

కొంత దూరంపోయి చెన్నులు వెనక వదలకుండా వెంబడిస్తున్న కుక్కపిల్లను చూచి ఏంచేస్తుందో చూద్దామని నిలిచాడు. కుక్కపిల్ల కూడ నిలిచింది. మళ్లా నడుస్తున్నాడు చెన్నులు. అనుకోకుండా నడుస్తోంది. ఇది చూచేసరికి చెన్నులుకి పాపం నవ్వొచ్చింది. ఆ నవ్వుతోటే దానిమీద ఏదో చెప్పరాని మమకారం కూడ ఏర్పడింది. తీసుకపోయి పెంచుదుంటే చాల బావుంటుందనుకున్నాడు. కాని ఇది "ఎవరి కుక్కపిల్లో, వాళ్ళనైనా అంటారేమో!" అని అనుకుంటూ నడుస్తున్నాడు. ఊరుదగ్గర కొచ్చేసిందం ఇంక వుంటే ఓ పల్లాంగుండో చ్చు. వెనక్కి తిరిగి చూచాడు. కుక్కపిల్ల మాత్రం "ఏమైనాసరే, నిన్ను నేను వదలనన్నట్లు" చెన్నులు వైపు చూస్తూ వెనక నడుస్తోంది.

చెన్నులు కుక్కపిల్లని ఎత్తుకున్నాడు. అమాయకపు చిన్న కండ్లతో తన కండ్లల్లోకి చూస్తున్న కుక్కపిల్ల శరీరం దువ్వుతూ ఇంటికి తీసికెళ్ళాడు.

చెన్నులు ఆ కుక్కపిల్లకు "లిల్లీ" అని పేరు పెట్టాడు. సాయంత్రం దాకా దాంతో ఆడుకున్నాడు. తను అన్నం తినేటప్పుడు దానికూడ పెట్టాడు చెన్నులు.

రాత్రిపూట చెన్నులు పడుకునేటప్పుడు ప్రక్కన కూచొని వింటుండేది లిల్లీ!

లిల్లీ, ఆ యింట్లో ఇప్పుడు స్వేచ్ఛగా తిరుగుతోంది. లిల్లీ అంత స్వేచ్ఛగా తిరగడం చెన్నులు అమ్మకు ఇష్టం లేకపోయినా, ఏకైక పుత్రుడైన చెన్నులు కోర్కెను తిరస్కరించలేక లిల్లీని ఏమనేది కాదు. చెన్నులు నాన్నగారు లిల్లీని గురించి అంతగా పట్టించుకొనేవారు కాదు.

చెన్నులు లిల్లీని చూడకుండావుండలేక పోతున్నాడిప్పుడు. బడికి పొయ్యేటప్పుడు చెన్నుల్ని ఊరి పొలిమేరదాక సాగనంపి వస్తుండేది లిల్లీ. సాయంత్రం కాగానే చెన్నులు కోసం నిరీక్షిస్తుండేది. చెన్నులు రాగానే ఆనందంతో తోకాడిస్తూ కాళ్ళు నాకుతూ వుండేది.

రోజులు గడిచాయి. చెన్నులుకు లిల్లీని చూడని ఒక్కొక్క నిముషం ఒక్కొక్క యుగంలా తోస్తోంది.

చెన్నులుకు పరీక్షలైపోయాయి. వేసంగి శలవులు రెండున్నరనెల ఇచ్చారు. ఈ శలవు దినాలు లిల్లీతో హాయిగా గడపొచ్చునుకున్నాడు.

లిల్లీతో కొన్నిదినాలు హాయిగా గడిపాడు చెన్నులు. ఒకనాడు రాజమండ్రినుంచి వాళ్ల మామయ్య పెండ్లికి రమ్మని జాబొచ్చింది.

మామయ్య పెండ్లంటే చెన్నులుకు చాల సంతోషం. నిరుడంతా తను మామయ్యతో కులాసాగా కాలంగడిపాడు. చెన్నులంటే వాళ్ల మామయ్య కెంతో ప్రేమ. తప్పకుండా మామయ్య పెండ్లికి పోవాలనుకున్నాడు. ఎంతో సంతోషించాడు. లిల్లీని తీసుకపోతే ఇంకా హాయిగా వుంటుందనుకున్నాడు. కాని తీసుక పోనివ్వరు. అయినా "అడిగిచూస్తాం అమ్మను" అనుకొని అమ్మ దగ్గరకు వచ్చాడు. "అమ్మా! లిల్లీనికూడ మనతోపాటు పెండ్లికి తీసుకపోదామే!". అమ్మ జవాబుకోసం ఆత్రంగాచూస్తున్నాడు చెన్నులు.

"వ్వెధవా!... మధ్య ఆ వెంకుడుకురా! వెళ్ళిపోతూ పిల్లిని చంకన పెట్టుకు పోయినట్లు" అని గాండ్రించింది.

ఇదే సమాధానం వస్తుందని చెన్నులుకు ముందుగానే తెల్సు. కొంచెం గట్టిగా అన్నాడు.

"అలాగైతే నేత్రాను ఫో! నువ్వే పో"

"రాకపోయావంటే మీ నాన్న గారితో చెప్పి ఛమడాల్ తీయిస్తా!" గట్టిగా అంది.

చెన్నులు ఆలోచన్లో పడ్డాడు. "ఎట్లా పోక తప్పదు. లిల్లీని ఎవరికి అప్పచెప్పపోవాలి? పాలేరు రామన్న కిచ్చి...మళ్ళీ నేను వచ్చే వరకు చూస్తుండమని చెబితే...ఊఁ...ఇదే బావుంది."

కొళ్ళికి పోకలసిన రోజు వచ్చింది. చెన్నులు లిల్లీని తీసుకుని రామన్న చేతుల్లో పెట్టి, "రామన్నా! మళ్ళీ నేను వచ్చిందాకా లిల్లీని కొంచెం జాగ్రత్తగా చూస్తూవుండు ఏదన్నా అల్లరిచేసినా కొట్టకేం..." అని చెపుతుంటే చెన్నులుకళ్ళలో నీళ్లు గిర్రున తిరిగినై.

చెన్నులు మనస్తత్వం రాములుకు తెలుసు. "బాబూ! లిల్లీ సంరక్షణలేదు. మీరు తిరిగి వచ్చిందాకా ఏలోటూ రానివ్వకుండా చూస్తాను. దిగులేం పెట్టుకోకు బాబూ..."

లిల్లీని వదలిపెట్టి వెళ్తున్నందుకు చెన్నులు ఏడ్చాడు. నాన్న గారు మందలించేసరికి చెన్నులు పైకి కనపడనీయకుండా లోపల్నే దుఃఖించసాగాడు.

చెన్నులూ, వాళ్ళ అమ్మా ప్రయాణమయ్యారు. రాజమండ్రి చేరారు. మామయ్యను చూచేసరికి చెన్నులుకు కొంచం సంతోషంకలిగింది. ఆ పెండ్లి హడావుడిలోకూడ చెన్నులుకు లిల్లీ జ్ఞాపకం మొస్తుండేది.

పెండ్లి అయిపోయింది. చెన్నుల్ని, వాళ్ళమ్మను ఇంకొన్ని దినాలుండమని బలవంతంచేశాడు మామయ్య. చెన్నులికి ఇష్టంలేకపోయినా ఎంతో దిన మొక యుగంలా గడిపాడు. చెన్నులుకు శలవు దినాలుకూడ అయిపోవస్తున్నై.

చెన్నులు తిరిగి స్వగ్రామానికి అమ్మతో పాటు ప్రయాణమయ్యాడు.

ఇంట్లో అడుగుపెట్టిందే తడవుగా రామన్న దగ్గరకు పరుగెత్తాడు.

"రామన్నా! లిల్లీ ఎలావుంది! నే రాలేదని దిగులు పెట్టుకొందో! ఏదీ, చూపించవూ..."

చెన్నులు అమాయకపు మాటలకు రామన్న కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగినై.

"పింటి రామన్నా! అలా వున్నావ్! లిల్లీ ఏమైందీ!"

"బాబూ! మీరు పెండ్లికి పోయిన తరువాత, అది అన్నంకూడ తిన్లే! ఎంతో బుజ్జగించిచూశాను! పసిమిరా వర్ణంటే వర్ణంది. మీ కోసమే గాబోలు ఏడ్చి, ఏడ్చి, అరచి అరచి చచ్చిపోయింది....."

చెన్నులుకు మతిపోయినట్లయింది. పెద్దగా ఏడ్వసాగాడు.

"నన్ను కుక్కిల్ల చచ్చిందని ఏడుస్తావేరా! లేపేకిటూ! ఒడి, గుడ్డలు కుట్టించుకోవ్రా...లే! లే!" అన్న నాన్నగారి మాటలకు లేచి నుంచున్నాడు ఏడుపును దిగమింగి చెన్నులు.

♦ ♦ ♦

తెల్లవారింది. ఆరోజేబడి. కొత్త కొత్త గుడ్డలు, కొత్త కొత్త పుస్తకాలు, కొత్త తరగతి, కొత్త పాఠాలూ. అంతా కొత్త.

విశాలాంధ్ర

దీర్ఘ నీర్ఘ వర్షాల
దివ్య తేజో ఫలమ్ము
నలుదెస్సల, మన
తెలుగుజాతి ఎనుమరించిన
మహాంధ్ర రాష్ట్రమిమ్ము.

ముక్క-ముక్క లుగ, మూల
మూలలనీరి ముక్తకంఠాన
వనజాతి మోగించిన
విస్మన విజయశంఖమ్ము, విను
వీధికెగసె – కొనిసమ్ముసజే
మన మహాంధ్ర! విశాలాంధ్ర!

అజంతా ఎల్లోరా
అమరావతీ హంపీ
శిల్పకళా నిలయాలు
తెలుగమ్మకు దివ్య
నీరాజనాలు!

తెలంగాణము సర్కారు
రాయలేలిన సీమలు మన,
హైదరాబాదు, వీరవిక్రమ
సింహపురిని కలిసి ఈ
మహోజ్జ్వల విశాలాంధ్రా
నని యెల్ల తేజరిల్లిన
జాతిగాథల తలచుకొనునోయ్!

ఆంధ్ర తెలంగాణంబు
ఎక్కడున్న నీ భేదభానంబు
తెలుగుభాషకు తెలుగుసంతకు
తెలుగునీటికి తెలుగుపాటకు
నిండుదనములు నూర్ప
తరుణమ్ము నచ్చెనిదిగో!

ఎవ్వరో మూలకొక్కరు
మూలిగినంత మన
మహాంధ్రోదయమ్మాగబోను!
ముక్కోటి సూర్యుల్ల
ప్రచండ తేజము వెలిగితీరు!
అందుకే ఎడతెగని
ఈ పడుసనమ్ము మనకు!
లెమ్ము! తమ్ముడా! లెమ్ము!
విశాలాంధ్ర సేచ్ఛుకొందము!

జి. ఆర్. వేపకొమ్మ

దిక్కుమాలిన వాళ్లు

ఎవరి పిల్లలోయి
మీరు
ఎవరిపాపలోయి
ఆకలితో అలమటించి
వీధివెంట తిరిగి తిరిగి,
ఎంగిలాకు లేరుకుంటు
వెళిరోయ్ పిల్లగాళ్ల!...

మురికి పట్టిన చింపకళ్ళు
గుండె రుళ్లుమనేటి తిళ్ళు
దారిపక్క బండరాళ్లు
తలగడదిళ్ళాయినాయా!...

ఏ తల్లి మిముసదిలెనో
సడి సందాన నదిలెనిటు;
మిము విడిచి ఏడ్చిపోయె
ఏ దిక్కుమాలిన తల్లియెయో!

—కె. ఎ. రామారావు

శశికళ – మద్రాసు, (చిన్నారిలోకం ఆల్బంనుంచి)

మీరాజాబు మీరాజవాబు

బాలసంఘం, భట్టిప్రోలు

మీ సభ్యులు పంపిన ప్రశ్నలన్నీ చేరాయి. వ్రాతపత్రికల్లో బాగున్న కథలన్ని, పాటల్ని వీలు చూసి వేస్తుంటాం. అయితే అవకాశం ఉండాలికదా! ఇరవయ్యో తేదీన మీ రంతా ఇక్కడికి వొస్తున్నామన్నారు కదూ! తప్పకుండా రండి. మీరు కోరినవన్నీ చూపిస్తాను. మీరు తెచ్చే కానుక ఏమిటో ఎలా చెప్పను? బహుశా, మంచి కానుకనే తెస్తున్నారని అనుకొంటున్నాను. మీ కార్యక్రమాల్ని తెలియచేస్తేకాని లోపాన్ని చెప్పడానికి వీల్లేనుమరి! , అదీకాక లోపాలు ఉండడం సహజం. అంత మాత్రానికి జంకకూడదు. కష్టపడి బాలలందర్నీ సమీకరించండి. చక్కని ఆటలు, పాటలు, నాటికలు నేర్చుకోండి. వాటిద్వారా విజ్ఞానవినోదం రెండూ పొందండి. ఉన్నంతలో మంచి పనులుచెయ్యండి. రామారావు, మహాత్మా గాంధీ ప్రసాద్, వెంకటరత్నం, వెంకటసుబ్బారావు మొదలైన తిమ్మళ్ళు రాసిన పుత్తరాలన్నీ చేరాయి.

షేక్ నబీ అహమ్మద్,
పొట్లపాడు.

ఉత్తరమూ, బొమ్మలూ చేరాయి. గ్రామీణ జీవితం గురించి బొమ్మలు వెయ్యడం మాత్రమే కాదు. చేసిన ప్రతిబొమ్మ జీవం ఉట్టిపడుతుండాలి. బొమ్మని చూడగానే 'ఎంతబాగా ఉందీ!' అన్న సంతృప్తి కలగాలి. మీ బొమ్మలు ప్రసురించెయ్యడానికి తగినట్లుగా లేవు. కాని, మీరు ఇలాగే ప్రయత్నిస్తే త్వరలోనే చాల మంచి బొమ్మలు వెయ్యగలరని నాకు ఆశ వుంది. ఆ లక్షణాలు ఈ బొమ్మల్లోనే కన్పిస్తున్నాయి.

పొట్లూరి బేబి, గుడివాడ.

నువు పంపినకథ చూశాను. ముఖ్య విషయం భావ. నువు చదువుకునే పుస్తకాల్లోని భాష వ్రాశావు. ఎందుకలా రాయడం? హాయిగా అన్నకో, తమ్ముడికో నువు కథలు చెబుతుంటావా? ఎలా చెబుతుంటావో అలాంటి మాటల్లోనే రాస్తే ఎంతో బావుంటుంది. "తమ్ముడూ! అనగనగ నాకు దేశంలున రాజు వుండేవు" అంటే బావుంటుందా? కనక ఇకముందు ఏ కథ రాసినా చక్కగా మాట్లాడుకునే భాషలో తీయగా రాస్తే బావుంటుంది. కథలో నీకు తెలిసినవాళ్లని గురించే రాయడం జరుగుతుంది. మనం ఎలుగని ప్రదేశాల్లో నివసించే వాళ్ళని గురించి వ్రాయటంకంటే, మన చుట్టూ వున్న వాళ్ళగురించి తెలిసింది రాయడం నుంచిది. అవే బావుంటాయి కదా.

కె. సీతారామయ్య, కాకుమాను.

బాలసంఘం స్థాపిస్తే ఇంతమంది సభ్యులు ఉండితీరాలనే నియమం లేదు. ఎంత తక్కువమంది ఉన్నా పర్వాలేదు. ఎంత ఎక్కువమంది ఉంటే అంతగా మంచిది. అది సరే గాని, "మా ఊళ్లో ఎక్కువమంది బాలలు లేరు" అని రాశావుకదా! బలే చోద్యంగా ఉందే! ఊరేమిటి? బాలలు లేకపోవడమేమిటి?

ఆసుమళ్ళ బ్రహ్మానందరెడ్డి,
తేలప్రోలు.

మీరంతా 'మాస్టు' నాటిక వేస్తున్నందుకు చాలా సంతోషం. త్వరలోనే నాటికల పుస్తకం వెలువడుతుంది.

ఇక నీ రెండో ప్రశ్న విషయం. నిప్పుని నిప్పుగా, నీళ్ళని నీళ్లుగా చూసినంత వరకు నష్టంలేదు. నిప్పుని నీళ్లనుకుని చెయిజెడితేనూ, నీళ్ళని నిప్పు అని అనుకొని ఊదితేనూ ఫలితం ఎలాంటిదో నీకూ తెలుసుకదా!

ఆవుల రామారావు, ఖమ్మంపెట్టు.

'ప్రధాని నెహ్రూ, ఢిల్లీ' అంటే చాలు. ఉత్తరం వెళ్ళుతుంది నీకు రప్పా రప్పాలని ఉందా? వెరిగుడ్! టిక్కెట్ ఖరీదు చెప్పమన్నావు. ఇంతకీ విమానం మీద వెళతావా? మరదేనిమీద వెళతావో చెప్పందే ఎలా చెప్పను?

మొవ్వ

29-1-56 న మొవ్వ గ్రామంలో బాలసంఘం స్థాపించ బడింది. అధ్యక్షుడు వై. సుఖదేవ్; కార్యదర్శి మండవ బాబూరావుగార్లు సమావేశం జరిపి కొన్ని తీర్మానాలు చేశారు. ఆటల కార్యక్రమం జరిపారు. సమావేశంలో శ్రీ పి. కోటేశ్వరరావు బాలసంఘ నిర్మాణం గురించి మాట్లాడారు.

పక్కలగడ్డ

పక్కలగడ్డలో బాలసంఘం ఏర్పాటయింది. డి. బాలకోటయ్య అధ్యక్షుడు; పాతూరి శ్రీనివాసరావు కార్యదర్శిగా ఎన్నికయ్యారు. నాటికలు ప్రదర్శించడానికి, ఆటలుపోటీలు నిర్వహించడానికి తీర్మానించుకున్నారు.

కోమట్లపేట

అభ్యుదయ బాలసంఘం ఆధ్వర్యాన రిపబ్లిక్ దినోత్సవాలు చక్కగా జరిగాయి. సాయంత్రం ఆటలపోటీలు రాత్రిపూట నృత్యప్రదర్శన పోటీలు, వక్తృత్వ పోటీలు జరిగాయి. గ్రామ పాఠశాలలో సాధ్యాయులు, పంచాయతీబోర్డు అధ్యక్షులు, ఇతరయువజన సంస్థల వారుకూడా ఈ సభల్లో పాల్గొని బాలల అభివృద్ధికి తోడ్పడ్డారు. పోటీల్లో గెలుపొందిన కుమారి వనజాక్షి పాఠశాల, కుమారి రమణమ్మ, తునివాడ గాంధీకి బహుమతులు ఇచ్చారు. తర్వాత మిఠాయి పంచిపెట్టబడింది.

విశాఖపట్నం

బాలానందసభ్యులు 26 న చక్కని వేషాలు వేశారు. ఊరేగింపు జరిపి, జెండావందనం చేశారు. శ్రీమతి రమాదేవి భానోజీరావుగారు జెండాను ఎగురవేశారు. సాయంత్రం టౌన్ హాలులో జరిగిన సభలో 'పుప్పొడి బొమ్మ పూర్ణమ్మ' మున్నగు నాటికలు ప్రదర్శించారు. ఛైర్మన్ గారు పిల్లలను ఆశీర్వదించారు. చిన్నకోట మహాలక్ష్మికి, వడ్డాది సుగుణకు చక్కగా నటించినందుకు బహుమతులిచ్చారు.

కిరణాలు

(గత సంచికా తరువాయి)

పడింది. ఎరుపు కాంతికి దిగువగా, ఊదా కాంతికి ఎగువగా అదృశ్య కిరణాలున్నాయనీ, వాటినికూడ కాంతి అనే జనం చేయాలనీ శాస్త్రజ్ఞులు ఆమోదించారు. కాని ఇప్పటి విద్యుదయస్కాంత తరంగాలలో అనేక వందల మీటర్ల నిడివిగల రేడియో తరంగాలుకూడా ఉన్నాయి. కొన్ని మిల్లీమైక్రోన్ల నడివిగల తరంగాలను కాంతి అనటానికి వీలుకు ఎంత అధికారం ఉందో ఈ వందలాది మీటర్ల నిడివిగల రేడియో తరంగాలనుకూడా "కాంతి"కింద జమచేయటానికి అంత అవకాశం ఉందన్నమాట!

అంతేగాక కాంతిప్రసారం తరంగాలద్వారా సాగుతున్నదన్న విషయంకూడా నిర్ధారణ అయినట్టు కనపడింది. కాని ఇంతలోనే "తరంగాల" సిద్ధాంతానికి ఇంకోవైపునుంచి పెద్దదెబ్బ తగిలింది.

(ఇంకా ఉంది)

మద్య నిషేధంవల్ల వచ్చే లోటును కేంద్ర ప్రభుత్వం భర్తీ చేయుగలిగితే బీహార్‌లో మద్యనిషేధం ప్రవేశపెడతామని ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వప్లానింగ్ కమిషన్‌కి తెలియ పరచింది.

టైం చెప్పండి!

"మాకు గడియారాలున్నాయి. మూడు గడియారాలూ ఒకేసారి గంటలు కొట్టాయి. కాని ఒకదాని కొకటి తేడావుంది. మొదటి గడియారానికి రెండో గడియారానికి అర గంట తేడావుంది. మొదటి దానికీ మూడో గడియారానికీ గంట తేడా వుంది. అయితే ఏ గడియారంలో టైం ఎంతయి వుంటుందో చెప్పండి"

కూర్పు: డి. వి. కనకరాజు.

(జవాబు ఆఖరి కాలంలో)

చేరండి!

చిన్నారి లోకాన
చేరగా రండి
సందేహమే మాని
సరగునా రండి?
అమృతము చిందేటి
ఆంధ్రబాలా నీవు
సంఘాల్ని స్థాపించి
సాధించు బలగము,
సంఘబలమే మనకు
సరియైన బాట!
సంఘబలమున కేది
దీటు రాదోయి
ఆంధ్రదేశానికే
ఆదర్శ మౌనోయి.
అన్నయ్యలూ మరి
చెల్లాయి లందరూ
బాల సంఘాలలో
బాగుగా చేరాలి
భారతదేశములోన
మన తెలుగుతల్లి గనే
మార్గాన్ని చూపాలి
జయకీర్తి పొందాలి.

— బంగారు జయప్రకాశ్,
బొమ్మ సముద్రం.

బిత్రగుంట

బిత్రగుంటబాలలు 'బాలజ్యోతి' అనే వారపత్రికను ఫిబ్రవరి మొదటి వారంలో తీసుకరావడానికి కృషి చేస్తున్నారు.

గ్రంథసమీక్ష

తల్లి - బిడ్డ

రచన:
శ్రీమతి దర్శి సుభద్రమ్మ
ప్రచురణ:
ఆదర్శ గ్రంథ మండలి,
విజయవాడ.
142 పేజీలు: వెల: 1-8-0

శిశువుల మానసిక ప్రవృత్తుల్ని శాస్త్రీయ దృష్టితో పరిశీలించి, వారి మనోవికాసానికి క్రమబద్ధమైన కృషి సల్పినవారు ఆంధ్ర దేశంలో అరుదుగాఉన్నారు. అట్టివారిలో శ్రీమతి దర్శి సుభద్రమ్మ గారొకరు.

వీరు చాల కాలం మద్రాసులో దివ్యజ్ఞాన సమాజానికి అనుబంధ సంస్థగా నెలకొల్పబడిన బాలభారతీ శిక్షణాలయంలో అధ్యాపకురాలుగా పనిచేసి, మాంటెసోరీ సిద్ధాంతాల ప్రకారం పిల్లలకు విద్యగరపడంలో అనుభవం సంపాదించారు.

సుభద్రమ్మగారు యీ చిన్న పుస్తకంలో, మూడు సంవత్సరాల లోపు వయస్సుగల బిడ్డల మానసిక జీవితాన్ని, పరిసరాల ప్రభావాన్ని చిత్రించడంలో కుశాగ్రబుద్ధిని ప్రదర్శించారు. బిడ్డ మాటలద్వారా వ్యక్తం చేయలేని భావాలను చేష్టల ద్వారా ఎలా ప్రకటిస్తుందో సోదాహరణంగా తెలియజేశారు.

ఈ పుస్తకంలో తల్లి తండ్రులు తెలుసుకోవలసిన అంశాలెన్నో ఉన్నాయి. తమ బిడ్డలకు మంచి అలవాట్లు నేర్పి, వారి మానసికశక్తుల్ని అభివృద్ధిపరచడానికే వారందరూ దీన్ని చదవడంవల్ల ఎంతో ప్రయోజనం ఉంటుంది.

— స. నా.

స్వీకారం

ప్రజలు - ప్రభుత్వము

రచన:
కౌంట్ లియో టాల్‌స్టాయ్
అనువాదం:
శ్రీ జానపాటి సత్యనారాయణ
వెల: 1-4-0
ప్రతులకు: దేశోద్ధారక గ్రంథమాల, హైద్రాబాద్.

* * *

వెన్నెల కుప్పలు (కావ్యం)

రచన:
శ్రీ విద్వాన్ ఘాళిపాళ
వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం బి. ఎ.,
వెల: రు. 0-8-0
ప్రతులకు: రచయిత పేరిట, చిలకలూరిపేట - గుంటూరుజిల్లా అని వ్రాయాలి.

* * *

యోగాసనములు

రచన:
శ్రీ రాఘవేంద్ర యోగీశ్వరులు
వెల: రు 1—0—0
ప్రతులకు: యోగాశ్రమము, ఋషికుండసాగరతీరము, వాల్తేరు.

సైనిక సమాచార్

(రిపబ్లిక్ దిన సంచిక)
ప్రతులకు, సైనిక సమాచార్, రూమ్ నెం. 205, కాశ్మీర్ హౌస్, న్యూఢిల్లీ - 2.

♦ ♦ ♦

సంధ్య

రచయిత: శ్రీ డి. మనోహరరావు
వెల: అర్ధరూపాయి
ప్రతులకు. రచయితపేరిట నంద్యాల, కర్నూలుజిల్లా అని వ్రాయాలి.

★

అభాగ్యులా (నాటకం)

రచయిత: శ్రీ పట్నాయక్
వెల: 1-4-0
ప్రతులకు:
లక్ష్మీ పబ్లికేషన్స్, అనకాపల్లి

అభ్యుదయ

ఆంధ్ర అభ్యుదయ రచయితల సంఘంవారి ప్రచురణ; మున్నగు, జోమంతి సంచిక. 1/4 క్రౌన్ సైజులో నూరుపేజీలు. వెల రూపాయి.

నిరుడు మహాసభలు జరిగాక ఆంధ్ర అభ్యుదయ రచయితల సంఘంవారు వెలువరించిన తొలిసంచిక ఇది. ఈ సంచికలో శ్రీయుతులు మా గోఖలే, కొడవటిగంటి, పిచ్చేశ్వరరావుగార్లు రచించిన కథలు ఉన్నాయి. శ్రీ కమలం నారాయణరెడ్డి, శ్రీ సుంకిరగార్ల నాటికలున్నాయి. శ్రీ పురపండా, బాలగంగాధర తిలక్, ఏల్వారి, రెంటాల, సోమసుందర్, రాంపా, గంగిశేని, కే. ఎ. ధనకుధరం, మయోవస్కీ మున్నగు ప్రముఖులు రచించిన కవితలు ఇందులో ఉన్నాయి.

'వచన పద్యాల'ను గురించి శ్రీ బూదిరాజురాధాకృష్ణగారివ్యాసమూ, భాషా సమస్యపై డాక్టర్ నారాయణరావుగారి వ్యాసం, వామక పదాలను గురించి పండిత అ. వరసింహశర్మగారి వ్యాసమూ, ఆధునికాంధ్ర సాహిత్యంలో 'ఆత్మభిమానం' ఎలా పెల్లుబికిందో వివరిస్తూ శ్రీ కే. వి. రమణరెడ్డిగారి వ్యాసమూ, 'నా అభిమాన కవి శ్రీ శ్రీ' అను శీర్షికను తెన్నేటి పూర్ణచంద్రరావుగారి వ్యాసమూ, ఆంధ్ర సంస్కృతీ ప్రాభవం గురించి శ్రీ ఏటుకూరు బలరామమూర్తిగారి వ్యాసమూ ఉన్నాయి.

ఇవిగాక మరికొన్ని రచనలుకూడా ఉన్నాయి. పాలపుంత, పుస్తక పరిచయం మున్నగు శీర్షికలు కూడా ఉన్నాయి. శ్రీ మా. గోఖలే, పైడిరాజు, శంకర్, సంజీవిగార్ల చిత్రాలు ఉన్నాయి.

ఆంధ్ర అభ్యుదయ రచయితల కృషి, వారి విశిష్ట దృక్పథాన్ని ఈ సంచిక రుజువు చేస్తున్నది. ఇటీవల కొందరికి తమకంటికి ఏ మూలో ఏ నలుసో కనిపించినప్పటికీ, అదంతా అభ్యుదయ రచయితలు చేసిన పాపమేనంటూ వెక్కిరించడం సరదా అయింది. కొన్ని పత్రికలు, విమర్శకులూ కూడా ఈ పుంత తొక్కడం శోచనీయం. అలాంటివారందరికీ ఈ సంచిక సరైన దృక్పథాన్ని ఈయగలదని ఆశిస్తున్నాం. ఈ సంచికలో ప్రకటింపబడిన వ్యాసాలు, విమర్శనలూ అన్నీ అభ్యుదయ రచయితల సమ్యక్ దృష్టిని తెలియచేస్తున్నాయి.

బాలారిష్టాలను గడిచి, ఈ సాహిత్య సంచిక ముమ్మందు మరింత వేగంగా రాగలదని ఆశిస్తున్నాను.

—"రమణ"

జవాబు

మొదటి గడియారంలో	12-30
రెండో గడియారంలో	1- 0
మూడో గడియారంలో	1-30

ఇంకెన్నాళ్లీ మౌఢ్యం?

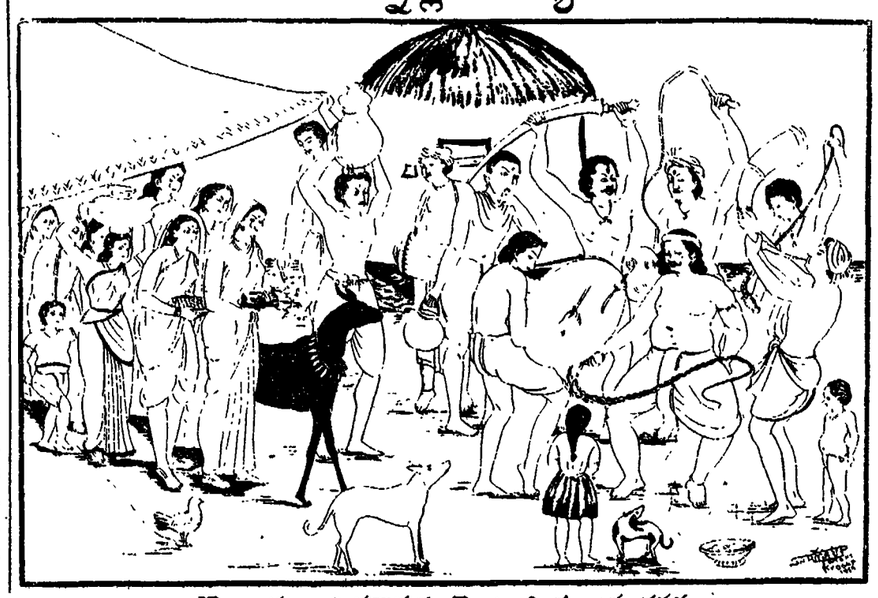

కొలుపు: చిత్రకారుడు వెల్లటూరి పూర్ణానందశర్మ.